

Ljubljana, 30. marca 1923.

Izhaja 7., 15., 22. in 30. v mesecu.

Neodvisnim strokovnim organizacijam in celokopnemu proletarijatu Jugoslavije!

Sodrug, delavci in delavke!

V Beogradu se je vršila 27., 28. in 29. januarja konferenca neodvisnih strokovnih organizacij cele države, na kateri je sodelovalo 120 delegatov iz vseh pokrajin.

Po štirih letih je proletarijat Jugoslavije imel svoj prvi sestanek za celo državo, na katerem je pretresal svoje uspehe in neuspehe, proučil njihove vzroke in iskal potov in načinov, da bi njegov boj v bodoče dosegel boljših in večjih uspehov. Po tridnevnem resnem delu je konferenca svoje delo zaključila s tem, da je sprejela sklepe v vseh vprašanih, ki se neposredno tičejo interesov delavskega razreda. Te sklepe je treba izvesti, da bi tako dobili svojo pravo vrednost. Zato smatra Centralni Delavski Strokovni Odbor Jugoslavije, ki je prevzel dolžnosti od Centralnega Medzveznega Strokovnega Odbora, za potrebno, da Vam izda ta proglas, ki obsega glavne naloge, katerim morajo naše organizacije in člani posvetiti največjo pažnjo.

Proletarci Jugoslavije!

Po celem svetu divja vihar politične in socialne reakcije, pod katerim trpi skoro izključno le delavski razred. Dva mlada kapitalistična razreda, srbski in hrvaško-slovenski, združujeta, v svojem boju za osiguranje nadvlade in plena, ki izhaja iz te nadvlade, današnji kurz politične in socialne reakcije. Eni to delajo pod masko državotvornosti, drugi pod masko zatiranih, v resnici pa so eni in drugi čuvarji današnje politične in socialne reakcije, ker jim ona omogočuje neomejeno izkoriščanje in izrabljanje delavskega razreda.

Ta borba dveh mladih kapitalističnih razredov jemlje vedno ostrejšo oblike, tako, da obstoji nevarnost, da prijadramo do odkrite diktature ene vojaške klike, ki naj bi baje bila sredstvo za konsolidiranje odnošajev v državi, do čim bi dejansko pomenila le novo poostreitev politične in socialne reakcije. Raven tega so dogodki, ki se vrše v Evropi taki, da je v njih polno eksplozivnega materiala, ki lahko vsak čas eksplodira in Evropo, z njo pa tudi naš narod, lahko privede do nove krvave vojske. V tej naši veri in bojznosti nas utrjuje način, kako se pri nas vodi nuanja politika, ne samo od današnje temveč tudi od vseh prejšnjih vlad, zunanja politika, ki se vrši v znamenju slepe pokorščine in poslušnosti do imperialistične Francije.

V tej nevarnosti mi ne smemo ostati niti trenotek brezbrizni. Centralni Delavski Strokovni Odbor Jugoslavije, kakor predstavnik ogromne večine jugoslovanskega proletarijata, poziva vse svoje organizacije in člane, celokupen jugoslovanski proletarijat, na dosledno in neumorno delo.

Proletarci Jugoslavije!

Na državni konferenci neodvisnih strokovnih organizacij se je konstatiralo, da so v največjem delu države, vsled terorja državnih oblasti, zaprte delavske strokovne organizacije, in delavci celih pokrajin, Bosne, Hercegovine, Hrvatske in Slavonije, so žrtve tega terorja, ker se jim ne dovoljuje delo v strokovnih organizacijah. Položaj delavskega razreda je vsled tega stanja — tako v moralnem, kakor predvsem v gmotnem oziru zelo slab in težak. Delavni čas je podaljšan neverjetno visoko, tako da čisto iznaša dvanajst in več ur na dan. Mezde so skoraj iste kakor so bile l. 1920. Zato je za proletarijat Jugoslavije v tem trenutku in posebno z ozirom na politično reakcijo zelo važno vprašanje zborovalne in združevalne svobode. Brez zborovalne in združevalne pravice je delavski razred oropan možnosti voditi borbo proti brezmejnemu in surovemu izkoriščanju od strani kapitalističnega razreda. Združevalna in zborovalna pravica predstavlja za delavski razred pravico na življenje, ker brez teh pravic je izročen na milost in nemilost besu kapitalističnega razreda, ki ga hoče še bolj zasujati.

Celokupen proletarijat Jugoslavije se mora vzdigniti v obrambo svojih življenjskih pravic, brez katerih je obsojen na smrt. Mi ne smemo pustiti, da nas kapitalistični razred ubija. Mi moramo z vso svojo silo vstati v obrambo teh svojih najsvetejših pravic in pod to parolo moramo združiti v svojih bojnih organizacijah vse izkoriščane, ne za vojo borbe za boljše življenje v sedanjem trenutku, temveč tudi za osvobodjenje od kapitalističnega razreda — bodočnosti. Borba za to pravico zahteva velike žrtve, ali one se morajo doprinesati z zavestjo, da jih žrtvujemo za tisto svojo pravico — brez katere tudi življenje za nas nima cene. Zato se mora po vseh naših organizacijah in v najširših vrstah proletarijata vzdigniti klic: **V boj za združevalno in zborovalno svobodo!** Proti težnji kapitalističnega razreda, ki hoče vzeti proletarijatu vse pravice, da bi ga na ta način na-

pravila nesposobnega za odpor proti izkoriščanju, moramo vzdigniti z vso silo svojo zahtevo: **Za polno zborovalno in združevalno svobodo!**

Sodrug, delavci!

Kapitalistični razred je v svoji ofenzivi proti pravicam in pridobitvam delavskega razreda napadel tudi zaščitno zakonodajstvo kakor zadnje še preostalo pridobitev delavskega razreda. V zvezi z današnjo vlado so kapitalisti pripravili takorekoč smrtni udarec delavskemu zaščitnemu zakonodajstvu. Osemurni delavni čas po želji kapitalističnega razreda ukinjen in uveden 9- do 10-urni delavnik. A to ni še vse; po načrtu pravilnika, ki določa delavni čas, kakor tudi vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin, bo delavni čas še bolj podaljšan. Po načrtu pravilnika o volitvah delavskih zaupnikov v smislu zakona o zaščiti delavcev, hočejo kapitalisti s silo spremeniti delavske zaupnike v štrajkbreherje ter ob enem odzemaajo velikemu delu delavcev pravico, da morejo biti izvoljeni za zaupnike. Vse to se vrši v času, ko zakon o zaščiti delavcev po večini niti še ni izveden in oživotvorjen. Ni niti potrebno govoriti o posledicah, ki bi nastopile za delavski razred, če bi kapitalistični razred uspel izvršiti vse te svoje peklenke načrte. To vprašanje nastaja posebno z ozirom na gospodarsko krizo, ki je stotine in tisoče delavcev vrgla iz delavnice na ulico in jih tako oropala sredstev za življenje, s temi načrti hočejo kapitalisti veliki kader brezposelnih povečati še za nekaj deset tisočev in s tem še povečati bedo delavskega razreda. Kapitalisti hočejo s poslabšanjem zakona o zaščiti države in zavarovanjem delavcev dobiti pravico na pohabljanje in ubijanje delavcev, ne da bi zato bili komu odgovorni. Proti tem nameram kapitalističnega razreda se mora proletarijat z vso silo vzdigniti in predložiti zahtevo za popolno svobodo zakona o zaščiti delavcev kakor tudi zakona o zavarovanju delavcev, zahtevajoč, da bremena zavarovanja nosi država in kapitalistični razred.

Proletarci Jugoslavije!

Kapitalistični razred Jugoslavije se je v svojem napadu na delavske mezde, na osemurnik, na zaščitno zakonodajstvo, na zborovalno in združevalno pravico, kakor tudi na ostale delavske pravice in pridobitve združil kakor en mož, puščajoč na strani narodnostna, politična in vsa ostala nasprotstva;

stvoril je enotno fronto proti delavskega razreda. Proletarijat Jugoslavije, če hoče uspešno odbiti te napade kapitalističnega razreda in voditi uspešen boj ne le za pravico zborovanja, temveč tudi za vse ostale pravice, mora proti enotnosti kapitalističnega razreda postaviti

enotno fronto jugoslovanskega proletarijata.

v kateri edino moremo s popolnim uspehom odbiti napade kapitalističnega razreda. Zato je dolžnost vseh naših organizacij in članov, da gredo med najširše proletarske vrste in jim razložijo pomen enotne fronte, jih pozovejo na borbo in jim pokažejo vse one, ki onemogočujejo delo v tem pravcu in pomagajo buržuaziji v borbi proti delavskemu razredu.

Delo v tej smeri mora biti stalno in neumorno, trenutni neuspehi ne smejo ubijati nikomur volje za nadaljne delo. Delo se mora vršiti v duhu resolucije o enotni fronti, ki je bila sprejeta na državni konferenci neodvisnih strokovnih organizacij.

Sodružice in sodrug!

Delavski razred mora težiti k svoji organizacijski enotnosti, ker to je največja garancija za delavski razred, da bo lahko zopet izvojeval si pravice, ki so mu bile odvzete in da usposobi svoje razredne bojne organizacije za njihove naloge ne le v sedanjosti temveč tudi v bodočnosti. Zato moramo v vsakdanjem boju in propagandi povdariti parolo organizacijskega edinstva. Tega edinstva ni mogoče ustvariti čez noč, ampak z vztrajnim delom na tem polju bomo premagali njegove nasprotnike in ujedini delavski razred, kljub sabotaži, ki jo vrše Glavni Radnički Savez in druge organizacije v tem, za delavstvo tako važnem, vprašanju. Od dela v tem pravcu bo odvisen po večini uspeh ali neuspeh v naših bodočih bojih.

V delu za ujedinenje jugoslovanskega proletarijata nečemo in ne smemo pozabiti niti trenutek na načelo nepomirljivega razrednega boja.

Proletarci Jugoslavije!

Delavski razred se mora osvoboditi iz današnjega poluborbene stanja, ki omogočuje kapitalističnemu razredu, da posega po delavskih pravicah. On bo to najprej in najboljše dosegel, če bodo naše organizacije in člani razvili najmarljivejše delo v pravcu, ki smo ga

označili zgoraj. Zato pozivljamo vse organizacije in člane, da v mejah po Ustavi garantiranih pravic, razvijajo najvztrajnejše delo za jačanje obstoječih organizacij ter za obnavljanje dela v organizacijah, kjer se to še ni izvršilo. Na to delo se moramo vreči takoj z vso voljo in brez strahu. Na morebitna nasilja od strani policijskih oblasti je treba odgovoriti z izkoriščanjem vseh pravic, ki so po Ustavi in zakonu zagotovljane.

Dovolj je bilo brezpravlja. Delavski razred si mora nazaj priboriti pravice, ki so mu bile odvzete. V borbi za svoje pravice moramo prenesti najtežje žrtve.

Nemogoče je ostati še nadalje pod današnjimi ubijajočimi pogoji za življenje in delo, ki silijo delavca in njegovo rodbino vedno bolj in bolj na umiranje. Boljše je poginiti v boju za svoje pravice, ego umreti v suženjstvu kapitalističnega razreda.

Proletarci Jugoslavije!

V boju proti socialni in politični reakciji mora delavski razred razvit vse svoje sile in prenesti najtežje žrtve. V tej borbi moramo biti neustrašeni, ker le ona nas more dovesti do zmage.

Zato kličemo:

Doli s politično in socialno reakcijo!

Doli z izjemnimi zakoni!

Živela združevalna in zborovalna svoboda!

Živelo delavsko zaščitno zakonodajstvo!

Živel osemurnik!

Živela enotna fronta proletarijata!

Živelo organizacijsko edinstvo jugoslovanskega proletarijata!

Živel nepomirljivi razredni boj proletarijata!

Centralni Delavski Strokovni Odbor Jugoslavije

Tajnik: Predsednik:

Milivoje Kaljević, Janko Petaković

Člani:

Ivan Baznik, Jože Kolšek, Jaka Žorga, Dragutin Bukvić, Ivan Tomanić, Velja Marinković, Milica Petrović, Miodrag Manojlović, Gavra Predojević, Života Jevtović, Mahmud Altumbabić, Ladi-slav Kordić, Alojz Bradić, Sveta Nadij, Aca Matić, Adolf Muk, Čirilo Kolaček, Dimitrije Čulibrković.

Neodvisne strokovne organizacije in delavska mladina.

Kaj so sedanje naloge, bojna sredstva in končni cilj strokovnih organizacij, se vpraša mladi delavec. In začudi se, ko dobi na to vprašanje dva odgovora — drugačnega od reformista, drugačnega od revolucionarja. Ali o tem so bila že od nekdanj misljenja različna. Ista odvojenost, ki je vladala in še vlada v političnem življenju proletarijata, je vedno prihajala do izraza tudi v strokovnem gibanju — teoretično in praktično.

Strokovne organizacije so stale od nekdanj v mnogih deželah pod vodstvom reformistov. Ti so videli nalogo strok. organizacij edine v tem, da priborijo svojim članom to, da čim ugodneje prodajajo svojo delovno silo kapitalu. Do čim so na drugi strani vedno odbijali udeležbo pri političnem boju proletarijata. Kaj so pa v resnici odklanjali s tem? — Udeležbo pri političnem razrednem boju proletarijata.

Marksist, revolucionar pa ne loči gospodarskega boja od političnega in se zaveda, da pomenja bojkotiranje političnega razrednega boja podpiranje kapitalistov. On ve dobro, da buržuazija nikdar ne loči gospodarskega boja od političnega. Zato smatra marksist za končni cilj strok. organizacij osvoboditev proletarijata izpod kapitalističnega jarma.

Kot so različna misljenja reformistov in marksistov o nalogah, bojnih sredstvih in končnem cilju strok. organizacij, tako je tudi drugačno stališče reformistov in marksistov napram delavski mladini. Kakor izdajajo reformisti celokupni proletarijat, tako izdajajo tudi delavsko mladino. In kljub temu, da cenijo omladinsko delo konkuri- ra z dražjo delovno silo odraslega delavca, reformisti prepuščajo mlade delavce in vajence usodi in s tem škodujejo interesom celokupnega delavskega razreda.

Popolnoma drugo stališče napram delavski mladini zastopajo nepravilne strok. organizacije. Nepravilne strokovne organizacije zastopajo in se bore za interese celokupnega delavskega razreda in zato nastopajo istotako energično za interese delavske mladine. Zato stojijo nepravilne strok. organizacije

je na stališču, da so mladi delavci in vajenci polnopravni člani strok. organizacij z istimi dolžnostmi in istimi pravicami kot odrasli sodrug.

Nepravilne strok. organizacije se bore za zahteve, ki jih je postavil internacionalni mladinski kongres. In te zahteve so:

1. Popolna prepoved otroškega dela.
2. Plače, ki odgovarjajo eksistenčnemu minimumu. Za mlade in odrasle delavce obeh spolov isto plačo za isto delo. Stalno zvišanje plač vajencev tekom učne dobe.
3. Boj proti podaljšanju osemurnega delavnika, vstevši strokovno izobrazbo in za izvedbo šesturnega delavnika.
4. Ista brezposelna podpora za mlade in odrasle delavce. Eksistenčni minimum mora biti osnovna podlaga za brezposelno podporo.
5. Obligatorično zaposlenje mladih brezposelnih delavcev v obratih in delavnicah, pri nadaljevanju strokovne izobrazbe.
6. 44 urni nedeljski odmor.
7. Plačani mesečni dopust vsako leto.
8. Prepoved nočnega in nedeljskega dela za vse mlade delavce do 20. leta.
9. Prepoved zaposlenja mladih delavcev do 20. leta v obratih, ki so zdravju nevarni.
10. Obligatorična, brezplačna strokovna izobrazba do 18. leta (ustanovitve strokovnih šol, vajeniških oddelkov itd.).
11. Strokovni pouk se mora vršiti in vračunati v delovni čas. Popolna odprava pouka ob večerih, nedeljah in sobotah popoldne. Brezplačna učna in učilna sredstva, vajeniški sveti, ki imajo pravico soddločevati o učnem načrtu in šolski upravi.
12. Prepoved pretepanja vajencev po strogih določbah o pravu, imeti vajence.
13. Odprava individualnih vajeniških pogodb, pritegnitev vajencev v kolektivne pogodbe.
14. Kontrola nad postopanjem z vajenci po strok. organizacijah in obratih svetih.
15. Dveletna učna doba.

„Amsterdamski.“

OSREDNJE DRUŠTVO KOVINARJEV PROTI ENOTNOSTI STROKOVNIH ORGANIZACIJ.

Svetek zavija. — Golmajer laže in odklanja enoten nastop pri mezdnem gibanju v Strojnih tovarnah in livarnah. — Neodvisna zveza kovinarjev hoče enotnost kovinarske organizacije in hoče skupen nastop za poboljšanje bednega položaja kovinarjev.

Že v neki številki »Strokovne Borbe« smo pisali o tem, da je izmed 1300 v Ljubljani zaposlenih kovinarjev v »Osrednjem društvu« organiziranih le 270, ter da se nam pri najboljši volji ni posrečilo, da bi mogli neorganizirane kovinarje pripraviti do tega, da bi vstopili v »Osrednje društvo«. Dokazovali smo neorganiziranim, da škodujejo samim sebi če ostanejo izven organizacije, da s svojo pasivnostjo pomagajo kapitalistični ofenzivi itd. Naše prizadevanje je ostalo brezuspešno, ker so nam ljubljanski kovinarji izjavljali, da ne morejo vstopiti v organizacijo kateri ne zaupajo. Navajali so vse grehe, katere je »Osrednje društvo« zakrivilo nad kovinarji v Sloveniji, in da se vsled preračunane neaktivnosti »Osrednjega društva« nahajajo danes v najbednejšem položaju med vsem delavstvom v Sloveniji. Mesece in mesece so zahtevali od nas, da vstvarimo »Neodvisno zvezo kovinarjev«, a mi smo

se vedno obotavljali, pričakujoč, da nam končno le uspe preprečiti vstvarjenje nove organizacije in spraviti jih v že obstoječe »Osrednje društvo kovinarjev«. Šele v zadnjem trenutku, ko so hoteli neorganizirani kovinarji vstvariti pod klerikalnim okriljem svojo organizacijo, smo se odločili, da osnujemo neorganiziranim kovinarjem »Neodvisno zvezo kovinarjev«, v katero bodo mogli vstopiti oni kovinarji, ki niso marali za »Osrednje društvo«. Da pa je teh, ki »Osrednjemu društvu« ne zaupajo, v Ljubljani več, kot pa onih, ki mu zaupajo, pa nam je pokazalo dejstvo, da šteje »Neodvisna zveza kovinarjev« v Ljubljani danes, po 8 tednih obstoja že več članov, kot pa »Osrednje društvo«. Ko so kovinarji po drugih krajih slišali, da se je ustanovila v Ljubljani »Neodvisna zveza kovinarjev«, so prihajali pozivi, da tudi tam ustanovimo »Neodvisno zvezo«, za katero vlada precejšnje zanimanje. Tako smo dobili pozive iz Celja, Kamnika, Maribora, Guštajna, iz Jesenic in iz Store. Odgovorili smo jim, da naj ostanejo v organizaciji kjer so, in da naj skušajo z aktivnim delom v »Osrednjem društvu« odpraviti vse ono, kar jim ne ugaja. Mi principijelno nismo hoteli ustanovljati organizacij tam, kjer že obstojajo, ker nismo hoteli itak slabo »Osrednje društvo« cepiti. Izmed okroglo 14.500 kovinarjev v Sloveniji jih je v »Osrednjem društvu« le nekaj nad 2000, kar jasno in glasno obtožuje vodstvo »Osrednjega društva« in priča o njegovi neaktivnosti. Večina je ubogala naš nasvet in ostala v »Osrednjem društvu«, le Celjska podružnica »Osrednjega društva« se je razšla in vztraja na svoji zahtevi, da se osnuje tam podružnica »Neodvisne zveze kovinarjev«. Sicer tudi drugi kraji še vedno zahtevajo, da jim dovolimo ustanoviti podružnice »Neodvisne zveze kovinarjev«, toda ostali so le še v »Osrednjem društvu«, ker smo jim povedali, da delamo tudi mi na tem, da se združimo z »Osrednjim društvom«, ker se zavedamo škodljivosti razdvojenosti v strokovnih organizacijah. In bili smo uverjeni, da se bo to dalo doseči.

Toda izkušnje zadnjih dni nam kažejo, da smo se varali, ko smo verjeli lepim besedam »Delavca«, ki tudi piše, da je potrebno združiti strokovnih organizacij in ki tudi v besedah zahteva enotno proletarsko fronto proti enotni fronti kapitalistov. Amsterdamski so si pač po celem svetu povsod enaki. Njihova vrhovna instanca internacionalna, je na svojih mednarodnih konferencah sklepala ostre rezolucije proti vojni, grozila z generalnim štrajkom in z najhujšim odporom, ko pa so francoski imperijalisti z oboroženo silo zavzeli Poruhre, je Amsterdam odpovedal. Fimeno in prijatelji niso mislili več na odpor, niti na sklenjeno generalno stavko, ampak pokazali so se v pravi luči in zaklicali v svet: »Nemčija (nemški proletarijat) mora plačati odškodnino Franciji (francoskim kapitalistom)«. Amsterdamski, ki so s svojo pasivnostjo 1914. leta omogočili izbruh vojne in so vsled tega soodgovorni za posledice 4 letnega pustošenja in klanja, ti isti amsterdamski si upajo danes zagovarjati francoske kapitalistične roparje, ki hočejo z bajoneti prisiliti zapeljavo nemško delavstvo, da plača vojno odškodnino, da dá še ono malo krvi, kar mu je ostalo po 4 letnem svetovnem klanju, po 9 letnem gladovanju.

Isto žalostno in zločinsko politiko vodijo pri nas v Jugoslaviji »socialistične« strokovne organizacije, ki se zbirajo pod izdajalsko firmo Amsterdam.

Po preobratu 1918, ko je kapitalizem bil desorganiziran in brez moči in ko se je revolucionaren proletarijat Jugoslavije, zavedajoč se svoje zgodovinske naloge zbiral v razredno zavednih revolucionarnih organizacijah in se pripravil, da zada kapitalistični družbi zadnji smrtni udarec, ter tako za vedno odpravi izkoriščanje proletarijata so naši Amsterdamski (Strokovna komisija: Tokan, Mihevc & Komp.) z vso silo »bremzali«. Pa, če bi samo »bremzali«, bi jim proletarijat mogel še nekako odpustiti. Neodpustljivo pa je, da so v tistem času, ko je kapitalizem ležal na tleh, pozabili in izdali svoj program (upostavitve socialističnega družabnega reda) in pričeli z vso silo delati na konsolidiranju kapitalističnega družabnega reda. Slovensko delavstvo ne bo in ne more pozabiti, da so ravno amsterdamski bili tisti »patrijotje«, ki so nastopili proti vsaki stavki (Kristan v Trbovljah in drugod), češ, če hočete boljših razmer in boljše življenje, pomagajte konsolidirati državo (kapitalistično), pa bo bolje. Oni so vedoma silili delavstvo, da je pomagalo graditi in urejevati kapitalističen družaben red, silili so proletarijat, da je koval verige, v katere ga je danes vklestil kapitalizem. Da zmanjšajo silo revolucionarnega proletarijata, so z vsemi silami in z najogabnejšimi sredstvi preprečevali združevanje proletarskih vrst in s tem direktno pomagali kapitalistom. Vseposvodi in vsikdar, kadar se je šlo za življenske interese proletarijata, vsikdar in vseposvodi so jih izdali in prodali. Zato pa se je kapitalistična družba tem »patrijotom« tudi lepo zahvalila in jih dobro plačala. Ko si je buržuazija malo opomogla, ko se je začutila, da je dovolj močna, da udari po revolucionarnem proletarijatu, je izdala »Obznanje«. Pred »Obznanje« je bilo socialpatrijotsko gibanje v državi na tleh, edino Slovenija je bila deloma pod vplivom »patrijotov«. To trditev dokazuje dejstvo, da je revolucionaren proletarijat pri volitvah dobil 59 mandatov, od teh je 5 v Sloveniji, »patrijotje« pa so dobili vsega 11 poslancev, od teh 6 v Sloveniji, po ostalih pokrajinah cele države pa samo 3. In če bi buržuazija ne prišla z »Obznanje«, bi tudi v Sloveniji izginili »patrijotje« kot so na Hrvatskem in v Srbiji. V času »Obznanja« in »zakona o zaščiti države« pa so si naši re-

formisti zaslužili še drug naziv »policajsocialisti«. V zahvalo za izdajalstvo nad revolucionarnim proletarijatom jim je buržuazija poklonila delavske domove, tiskarne, knjigarne, vse, kar je s silo ugrabila proletarijatu. Da se za to uslugo pokažejo hvaležni, so hodili skupno s policijo in iskali revolucionarje, ter jih ovajali policiji (Sarajevo, Subotica itd.), kar so pred »Obznanje« delali prikrito, so po »Obznanje« začeli izvajati odkriti. Interese proletarijata so šteli s tem, da so policiji pomagali pri preganjanju revolucionarnih delavskih zapu-tnikov. Vsled te kolaboracije s policijo jih nazivljamo danes po zasluženju »policajsocialisti« in kot take jih smatra tudi večina proletarijata. Da dobri odnosi med policijo in socialisti niso prenehali, kaže dejstvo, da je policaj-minister Vujičić pred kratkim delavskim zapu-tnikom, ki so zahtevali svojo po ustavi zajamčeno pravico, da se smejo organizirati, odgovoril: »Saj imate socialistične organizacije. V njih se združite.« V Karlovcu je policija razpustila neodvisne organizacije, ker so člani na shodu izžvižgali policiasocialista Colnerja in Majderja, kakršna je Amsterdamska internacionalna v svetovnih vprašanjih, takšni so tudi naši v naših lokalnih vprašanjih. Mnogo besed, mnogo resolucij, mnogo fraz, samo ne akcij, to razburja; in končno je tudi v interesu proletarijata, da ga ne vznemiravamo — — Pravzaprav ni bil naš namen, poseči tako daleč v preteklost naših amsterdamcev, hoteli smo govoriti le o kovinarjih, in to z ozirom na njih mezdno gibanje in z ozirom na kovinarski kongres v Jesenicah.

Uvodoma smo že povedali, kako in zakaj se je ustanovila Neodvisna Zveza Kovinarjev. Vedno in povsod je N. Z. K., kakor tudi vse ostale neodvisne strokovne organizacije, stremela za tem, da se strokovne organizacije združijo, dokler pa to ni mogoče, pa da se vsaj v akcijah skupno, enotno nastopi.

Po skrajni bedi prisiljeni, so kovinarji Strojnih tovarn in livarn bili prisiljeni, da sestavijo svoje minimalne zahteve, katere hočejo predložiti delodajalcem. Neodvisna zveza kovinarjev je pozvala Osrednje društvo kovinarjev, da sodeluje pri izdelavi zahtev, ter da se izjavi za skupen nastop v mezdnem gibanju. Osrednje društvo kovinarjev se je odzvalo temu pozivu in pristojno sestavi zahteve. In sporazumno se je sklical za petek 23. marca shod kovinarjev v Mestnem domu.

Na tem shodu pa so sodrug iz Osrednjega društva pokazali svoj pravi amsterdamski obraz.

Po izčrpnem referatu sodruga Jake Žorga o neznosnem položaju kovinarjev in o sporazumno sestavljenih zahtevah za poboljšanje gmotnega stanja kovinarjev se je oglašil sodrug Golmajer, ki je odklonil sodelovanje in skupen nastop pri mezdnem gibanju. S tem nastopom je pokazal, da je vse, kar pišejo v »Delavcu« laž in pesek v oči svojim članom in da se branijo vsake akcije za poboljšanje kovinarskega položaja. Vsled njihove neaktivnosti trpijo tudi jeseniški kovinarji, katerih zahteve še doslej niso izpolnjene. Mesto akcij, mesto borbe pripravljajo kovinarjem potrpljenje — božjo mast.

Če bi se rudarji enako plašili borbe, bi se danes oni nahajali v še slabšem položaju kot so. Proletarijat Slovenije pa ne bo pozabil, da so amsterdamski odklonili skupno akcijo, enoten nastop za poboljšanje gmotnega položaja kovinarjev v Ljubljani.

S. Golmajer je na shodu tudi zavedno lagal, ko je govoril, da se je na konferenci delavstva vojno-tehničnih zavodov sklepalo o ustanovitvi neodvisne zveze kovinarjev. S. J. Žorga in s. Saje sta mu javno očitala, da laže in s. Golmajer je ta očitek moral mirno požreti in priznati, da je lagal, da je lažnjivec.

Na Jesenicah se vrši 1. aprila kongres Osr. društva kovinarjev, katerega naloga bi tudi bila, da se izjavi za združevanje kovinarskih strok. organizacij. Ker te točke vodstvo O. d. k. ni stavilo na dnevni red, je pokazalo, da mu ni za enotno proletarsko fronto.

Na omenjenem shodu je s. J. Žorga govoril o veliki važnosti enotnih strokovnih organizacij ter predlagal v tem vprašanju sledečo resolucijo:

REZOLUCIJA.

Na shodu dne 20. marca 1923 v dvorani Mestnega doma v Ljubljani zbrani kovinarji konstatirajo sledeče:

1. Da se delavski razred nahaja že nad 2 leti pod vladno najhujše politične in socialne reakcije.
2. Da se nekdanj močno delavsko gibanje nahaja popolnoma na tleh, da je obsojeno v popolno neaktivnost in da je potisnjeno v defenzivo, brez moči, da bi kljubovalo navalu kapitalistične ofenzive.
3. Kovinarji, kot važen del delavskega razreda v Sloveniji težko občutijo vso težo tega nepovoljnega položaja, a to tem bolj, ker so oni bili nekdanj avangardna proletarijata v Jugoslaviji, posebno pa v Sloveniji.
4. Da je eden glavnih vzrokov, ki so onemogočili to neznosno stanje kovinarjev razdvojenost delavskega razreda v splošnem, posebno pa razdvojenost med kovinarji.
5. Uvidevajoč vse to, zahtevajo na shodu zbrani kovinarji, v cilju poboljšanja sedanjih nevdržnih razmer in v svrhu uspešnejše borbe za interese proletarijata.
1. Da se pozove celokupni delavski razred Jugoslavije, da prične nemudoma z ustvarjenjem enotnih strokovnih organizacij, a to na podlagi nepomirljivega razrednega boja in proletarske demokracije v organizacijah.

2. Da se na kongres Osrednjega društva kovinarjev na Jesenicah pokliče zastopnike Neodvisne Zveze kovinarjev v Sloveniji, zastopnike Saveza Metalnih radnika v Beogradu (Bračinčeva grupa), kakor tudi zastopnike Centralnega pododbora Saveza Metalnih radnika v Beogradu (Milutinović-Manojlovičeve grupe).

3. Da mora kongres kovinarjev na Jesenicah razčistiti odnose med razdvojenimi kovinarskimi organizacijami in izvršiti organizacijsko enotnost med kovinarji v Sloveniji na podlagi nepomirljivega razrednega boja in proletarske demokracije v organizacijah.

4. Da sklicatelji kovinarskega kongresa na Jesenicah v tem smislu spopolnijo dnevni red kongresa in pravočasno povabijo na kongres zastopnike ostalih kovinarskih organizacij, imenovanih v točki 2 te resolucije.

Doli s socialno in politično reakcijo!
Doli z zakonom o zaščiti države!

Poročilo o državni konferenci.

RESOLUCIJA o organizacijski enotnosti.

Stoječ na principu, da je organizacijska enotnost strokovnih organizacij nujna potreba za uspešno obrambo proletarskih interesov in v trdni veri, da bo edino potom enotnih, centraliziranih in pojačanih strokovnih organizacij mogoče odbiti ofenzivo kapitala in osvoboditi delavski razred iz današnjega suženjstva in izpod jarma kapitalizma — zemaljska (državna) konferenca neodvisnih strokovnih organizacij obsoja razbojniško akcijo peščice strokovnih birokratov okrog glavnega radniškega Saveza in iz laži-socialistične stranke, ki so v toku najhujšega napada ofenzive kapitala in režima cepili enotnost strokovnih organizacij in s tem v korist izkoriščevalcev oslabili odporno silo proletarijata, katero s svojim delom še v nadalje slabe.

Zemaljska (državna) konferenca smatra za svojo dolžnost, da kot predstavnik ogromne večine proletarijata in kot tolmač njegovih želj in stremeljenj za organizacijsko enotnost strokovnih organizacij povdarja neobhodno potrebo enotnosti na sledeči podlagi:

1. Nepomirljiv razredni boj in pretrganje vsake nadaljnjše politike sodelovanja z buržuazijo.

2. Najenergičnejša skupna akcija za svobodno delovanje vseh zaprtih strokovnih organizacij in za popolno svobodo strokovnega pokreta.

3. Vstvarjanje skupnih krajevnih strokovnih svetov na splošnih shodih vseh strokovno organiziranih.

4. Ti mestni sveti prevzamejo delavske domove in celokupno imetje delavskih organizacij.

5. Vse delavske organizacije se vselijo v delavske domove.

6. Do prvega kongresa ostanejo vse obstoječe centralne instance, katere prenehajo z aktivnostjo kongresa.

7. Definitivne statute enotnega strokovnega pokreta sestavi splošni delavski kongres. Pred kongresom imajo vse struje popolno svobodo agitacije in propagande za svoje predloge.

8. Delegati za splošni delavski kongres se volijo po principu proletarske demokracije na shodih mestnih svetov odnosno organizacij in to sorazmerno po številu organiziranih članov in po količniku, ki se bo sporazumno določil, dalje po 2 člana centralne posameznih organizacij in po 5 članov centralnih instanc.

9. Formira se skupna komisija za proučevanje spornih vprašanj, o katerih definitivno odloča kongres.

10. Strokovni pokret mora bazirati na podlagi industrijskih zvez.

11. Takoj se mora pričeti z formiranjem obratnih svetov radi vstvarjanja enotne fronte v akcijah za uspešno borbo proti ofenzivi kapitala, za pravico koalcije in svobodo govora, za 8 urni delavnik, za dejansko povišanje mezd, za izvedbo delavske zakonodaje proti brezposelnosti, proti druginji itd.

Zemaljska (državna) konferenca nalaga novoizvoljenemu Centralnemu Radniškemu Sindikalnemu Odboru Jugoslavije, da se potom odprtega pisma obrne na glavni radniški Savez in ostale centrale delavskih organizacij, katere naj pozove na pogajanja za sklicanje skupne državne strokovne konference, na kateri naj se na podlagi teh predlogov izvrši združenje danes razdvojenega strokovnega pokreta. Če bi se glavni radniški Savez temu povabilu ne odzval, potem naj CRSOJ prične ujedinevati strokovni pokret v Jugoslaviji s posameznimi organizacijami, ki se bodo izjavile za enotno proletarsko fronto kapitala.

RESOLUCIJA

o enotni fronti proletarijata.

Po končani svetovni vojni je bil kapitalistični razred prisiljen ugoditi marsikateri zahtevi proletarijata, ker je proletarijat bil tedaj dovolj močan svoje zahteve tudi s silo si priboriti. Kapitalistični razred je bil tedaj desorganiziran ter je šele zbiral svoje moči, da napade proletarijat. Vzroki kapita-

Živela organizacijska enotnost kovinarjev!

Živel nepomirljivi razredni boj!

Konstatiramo, da nihče ni glasoval proti tej resoluciji, tudi s. Golmajer in s. Svetek nista glasovala proti. Pač pa se je oglašil k besedi s. Svetek, ki je v svojem govoru indirektno, a jasno odklonil vsak sporazum med kovinarskimi organizacijami. Na Jesenicah noče nikogar, noče zveze ne z Neodvisno Zvezo Kovinarjev, ne z kovinarskimi organizacijami v ostalih pokrajinah. Ostati hoče sam samostojen in ta želja se mu bo kmalu izpolnila, ker delavske množice se zavedajo važnosti enotnih strokovnih organizacij in se bodo združile v enotni proletarski fronti, pa če je to s. Sveteku in s. Golmajerju prav ali ne.

Na kongresu v Jesenicah bodo kovinarji Slovenije spregovorili in upamo, da bo pri njih zmogala uvidenost, da je največji škodilivec v proletarskem gibanju oni, ki noče združenja, ki noče enotne proletarske fronte.

listične krize so se tedaj dnevno poostrovali in ofenziva kapitala je postala neizbežna. Reformisti raznih nijans so jo s svojim protidelavskim postopanjem omogočili in pospešili.

Kapitalistična ofenziva pričanja v vseh državah že pomladi 1920. leta. V naši državi se je pričela z brutalnim udušenjem generalne stavke železničarjev. Cilj ofenzive kapitala pa je: zvaliti vsa vojna bremena na pleča delavstva in to potom ukinjenja osemurnega delavnika, z zniževanjem stvarne mezd in s povečanjem intenzivnosti dela.

Pod parolo gospodarske obnove težijo industrijalci in mali obrtniki, ki delajo s tujo delavno silo, za tem, da odstranijo vse zapreke povečanju njihovega profita potom eksploatacije (izkoriščanja) delavne sile. Kot največjo zapreko smatrajo osemurni delavnik. Zato poskušajo in v nekaterih državah se jim je tudi posrečilo, da so zakonskim putem podaljšali delovni čas. Posledice ofenzive kapitala so pa: ogromno naraščanje brezposelnosti, povečanje smrtnih slučajev vsled nezgod, obolenosti in gladovanja, posebno med najizkoriščanejšimi, a najmanj odpornejšimi sloji kot so to: ženske in pa mladoletni delavci.

Svoj napad vrši kapitalistična ofenziva po trezno prevdarjenem načrtu. Najprvo so navallili na najslabeše in slabo organizirane vrste proletarijata na ženske in otroke, poslabšali so njihove delovne pogoje in s tem so si pripravili teren, da morejo poslabšati delovne pogoje tudi ostalemu delavstvu. Da delavstvo lažje izkoriščajo, se poslužujejo državnega aparata in potom policije zabranjujejo delavske organizacije, ki bi bile v stanju voditi boj proti ofenzivi kapitala. Državnim uradnikom in delavcem prepovedujejo in jemljejo pravico stavke.

Ofenziva kapitala je zavzela v Jugoslaviji najostrejšje oblike in hoče uničiti v kali vsak odpor proletarijata. Delavski razred stoji pred ofenzivo kapitala povsod brez moči, a osobito v Jugoslaviji se proletarijat ni posrečilo organizirati nobenega odpora proti ofenzivi kapitala. Vzrok te slabosti leži predvsem v razdiralnem delu reformistov in pa v njihovi politiki sodelovanja z buržuazijo. Razdiralno delo reformistov hrabri buržuazijo k vedno novim napadom na proletarske pravice in pripravlja proletarijatu vedno znova večje poraze. Reformisti so postali agenti kapitalizma, ker preprečujejo organizacijo odpora proti ofenzivi kapitala.

Proti politiki (sodelovanja z buržuazijo) reformistov se dviga med delavskimi masami vedno večji odpor in zahteva po organizaciji enotnega odpora proti ofenzivi kapitala, postaja vedno glasnejša. Čim bolj postaja ta zahteva proletarijata močnejša, v tem večjo nevarnost prihajajo reformisti, ker morajo svojo reformistično politiko revidirati ali pa morajo zgubiti svoj vpliv nad delavskimi množicami. Vsled takega položaja postaja njihova mržnja proti najzavednejšemu delu organiziranega proletarijata vsak dan večja. Ljubše je reformistom sodelovanje z buržuazijo, kot pa vstvarjanje enotne proletarske fronte proti enotni fronti kapitala. Zato cepijo oni strokovne organizacije in razbijajo delavske gibanje. Ne brigajo jih, da vsled njihovega reformizma raste med proletarijatom indiferentnost (brezbriznost) in da propadajo vsled njihove zločinske pasivnosti dosežanje pridobitve delavskega razreda. Na vse to se ne ozirajo.

Naloga neodvisnih strokovnih organizacij je, da vstanejo proti taki razbijalni politiki na ta način, da pričnejo z vsemi silami delati za enotno delavsko fronto in za enotno strokovnega gibanja. Vsako cepljenje strokovnih organizacij pojačava kapitaliste.

Vstvarjanje enotne proletarske fronte je prvi pogoj za uspešno obrambo pred kapitalistično ofenzivo, brez enotnih strokovnih organizacij ni zmage nad kapitalom. Delavstvo razume, da se brez enotnosti strokovnega gibanja, brez odpora proti kapitalistični ofenzivi.

Kdor cepi strokovne organizacije, je sovražnik delavskega razreda. Če delavstvo ne uspe, da prične skupno in enotno nastopati proti ofenzivi kapitala, bo doživelo ne-

samo še hujše poraze, ampak bo padlo še v večje pomanjkanje, v še večjo bedo, v še hujše suženjstvo.

Odobravajoč dosežanje delo C. M. S. O. v tem pravcu državna konferenca nalaga novoizvoljenemu centralnemu odboru, da najenergičnejše nadaljuje delo za dosego enotne proletarske fronte, a to na sledeči podlagi:

1. Boj proti znižavanju mezd.

2. Boj za obrambo osemurnega delavnika.

3. Boj za gospodarske zahteve delavske mladine in proti težnjam kapitalistov, ki hočejo mladoletne delavce upotrebiti kot konkurenčno sredstvo odraslemu delavstvu.

4. Boj za obrambo priborene delavske zakonodaje, za razširjenje delavskega zavarovanja, zavarovanja žensk in mladoletnih delavcev in boj za tem, da stroške vseh zavarovanj nosi država.

5. Odbijanje vseh napadov na delavske pridobitve, boj za pravico štrajka za vse delavce, tudi one v državnih podjetjih.

6. Najenergičnejša borba proti vsem nakanam in mahinacijam režima, ki hoče z različnimi zakoni in uredbami onemogočiti boj delavskega razreda, boj za ukinjenje vseh izjemnih zakonov proti delavskemu razredu.

7. Boj za eksistenčno zasiguranje brezposelnih za cel čas brezposelnosti. Višina brezposelne podpore mora biti za delavce in delavke enaka.

8. Organizirana in sistematična borba proti vsem štrajkbreherskim organizacijam, proti žoltim organizacijam (klerikalnim nacionalcem itd.).

9. Energična borba proti davkom na delo in proti obdavčenju premoženja strokovnih organizacij.

10. Odklonitev vseh poskusov, kjer se hoče policija mešati v posle strokovnih organizacij in drugih delavskih institucij.

11. Energična in neprestana borba za svobodno delovanje vseh strokovnih organizacij, katerim policija doslej prepoveduje delovanje.

12. Vprašanje konfisciranih delavskih domov, tiskarn in drugega delavskega premoženja, kateri je bil zaplenjen ali pa že predan posameznim institucijam, se mora rešiti potom referendumu (tajnega glasovanja), katerega naj se udeležijo delavci vseh organizacij.

RESOLUCIJA

O vprašanju delavske mladine.

1. Ofenziva kapitalističnega razreda proti proletarijatu zadeva najtežje proletarsko mladino. Že od nekdaj je bila podvržena mladina kot najmanj odporni del proletarijata v duševnem in organizacijskem pogledu najhujšemu izkoriščanju od strani kapitala. Sedaj v tej dobi poostrelega suženjstva delavskega razreda je vržena njegova mladina v obupni položaj.

Državna strokovna konferenca Medzveznega strokovnega Odbora Jugoslavije konstatira po poročilu predstavnika »Saveza radniške omladine« sledeče:

Izkoriščanje delavske mladine je dosegljo svoj višek. Radi obnavljanja svojega, po vojni razrušenega gospodarstva, kapitalisti, ki jih žene potreba po akumulaciji (kopičenju) kapitala, napadajo bodočnost sveta, mladi proletarski rod in njihove delovne in življenjske pogoje. Delovni čas mladine je dosegljo neverjetno višino — najmanj 10 do 18 ur dnevno, mesto po zakonu določeno 8 urno delo. Tedenski odmor se zlasti ne upošteva pri mladini; kolikor vajenci sploh dobivajo nagrade, je ona tako majhna, da komaj zadostuje za stradanje. Vsi ostali delovni pogoji so se poslabšali v mnogo večji meri za delavsko mladino kot za njene odrasle sodruge. Delavska mladina se nahaja v tako težkem položaju, da ji grozi ali izumiranje ali popolno podivjanje.

2. Razvoj moderne kapitalistične proizvodnje dovoljuje to izkoriščanje delavske mladine v industriji in mali obrti. V industriji omogoča vedno večje poenostavljanje in izenačevanje, tipiziranje proizvodov delodajalcem, da uvaja v delo mlado in neodporno ter neorganizirano mlado delovno silo, ki jo izkoriščajo na najhujši način.

V mali obrti goni velika konkurenca moderne industrije obrtnike, da vedno bolj izkoriščajo mlado delovno silo in s tem zmanjšajo proizvodne stroške, da bi mogli na ta način konkurirati z industrijskim blagom. Za tako izkoriščanje jim je najugodnejši predmet — neodporna mlada delovna sila — vajenci — katere mesto, da bi jih izučili v stroki, izkoriščajo s posli, ki bi jih sicer morajo opravljati odrasli in zelo umnogokrat kvalificirani delavci.

3. To razmerje izkorišča kapitalistični razred za to, da napravi umetno nasprotje interesov mladega in odraslega proletarijata. Mladi delavci služijo kot žolta delovna sila kapitalizmu in na ta račun se odpušča od dela odrasle delavce in se s tem veča beda vseh in tudi odraslih delavcev. Da bi kapitalistični razred ohranil tako stanje delavske mladine, poskuša na vse mogoče načine, da podvrže delavsko mladino svojemu ideološkemu vplivu in zastruplja jo z buržuaznimi lažmi daleč od njenih razrednih organizacij in od nepomirljivega razrednega boja. V tem svojem delu imajo buržuazne organizacije dosti uspeha zlasti radi

nezadostne pažnje, ki jo je do sedaj obračal delavski razred in njegove organizacije vprašanju delavske mladine

4. Tudi v Jugoslaviji je položaj delavske mladine in njeno razmerje napram ostalemu proletarijatu isti kot v drugih državah. Še več, položaj delavske mladine je še obupnejši, ker gospoduje še v deželi mala obrt in ker je napram temu tudi izkoriščanje mladine še hujše. Poročilo »inšpekcije dela« za l. 1921 prinaša sledeče podatke o številčnem razmerju mladih delavcev in vajencem napram odraslim delavcem. Tu se konstatira, da je v eni strugarni 13 vajencev in 1 pomočnik, v eni mehanični delavnici 11 vajencev in 1 pomočnik, v 8 krojaških delavnicah po 4 vajenci in 1 pomočnik, a v eni mizarški delavnici 5 vajencev in 1 pomočnik. Te številke najbolj dokazujejo, da je tudi tu mladina žolta delovna sila kapitala.

Da to razmerje katastrofalno vpliva na delovne pogoje odraslih delavcev je več nego jasno, a za to služi kot najboljši primer slučaj s Trstenikom, kjer je 83 vajencev in 79 delavcev, in kjer znaša delovni čas za vse delavce 16 do 18 ur dnevno.

5. Tak položaj najočitneje govori o potrebi, da delavski razred in njegove nezavisne strokovne organizacije podvzamejo najenergičnejše mere, da se delavska mladina iztrga izpod vpliva buržuazije in se jo privede na pot razrednega boja za zboljšanje svojega obupnega položaja. Na ta način bi izginila umetna nasprotnost interesov med odraslimi in mladimi delavci in mesto medsebojnega boja bi prišlo do enotne fronte proti skupnemu razrednemu sovražniku.

6. CMSOJ smatra, da je predvsem potrebno pričeti boj za razredno izobrazbo delavske mladine, za kateri cilj je osnovan »Savez radniške omladine«, in na ta način razširiti idejo razrednega boja pri mladem proletarijatu.

7. V tem svojem boju se mora SRO postaviti za gospodarske interese mladega proletarijata in ga voditi k temu, da se za zboljšanje svojega položaja in za svoje osvobodjenje bori potom svojih odgovarjajočih strokovnih organizacij.

8. Da bi bil ta boj in izobrazba mladine uspešnejši, CMSOJ smatra za potrebno, da se po strokovnih organizacijah tvorijo mladinske prosvetno-borbene sekcije, ki bodo imele za cilj — agitacijo med delavsko mladino in upoznavanje odraslih sodrugov s pomenom mladinskega vprašanja in boja.

9. Zgodovinska dolžnost nezavisnih strokovnih organizacij je, da se najbolj živo interesirajo za položaj in boj delavske mladine nasproti reformističnim strokovnim organizacijam, ki mladinsko vprašanje popolnoma zanemarjajo. Predvsem bodo napravile nezavisne strokovne organizacije vse, da se omogoči vstop mladine v strokovne organizacije in s tem izbije kapitalu iz rok eno najmočnejših orožij. Radi tega bodo nezavisne strok. organizacije najstrožje spoštovale načelo enakopravnosti mladih delavcev in vajencev napram odraslim članom strok. organizacij. Čuteč se kot polnopravni člani, pokoravajoč se splošni disciplini in uživajoč popolno pomoč svojih sodrugov bo mogla mladina z mnogo večjo močjo in uspehom voditi razredni boj proti kapitalističnemu sistemu izkoriščanja.

S tem se bo najboljše ustvarila ena osnovnih nalog proletarijata

Enotna fronta mladega in odraslega proletarijata,

ki bo imela razen ostalih zahtev proletarijata za cilj tudi

- boj za popolno svobodo dela mladinskih proletarskih organizacij;
- za šesturni delavnik za vse mlade delavce z obveznim šolanjem, uračunanim v delovni čas;
- za odpravo nočnega dela mladih delavcev;
- tedenski odmor;
- odprava slabega postopanja z mladimi in vajenci;
- zabrana izkoriščanja dece izpod 14 let;
- določitev najvišjega roka za strokovno izsolanje;
- graditev domov za vajence in mlade delavce;
- določanje plač vajencev in mladih delavcev po eksistenčnem minimumu; te plače bi se večale napram druginji;
- državna podpora brezposelnim in mladim delavcem in vajencem, katero bi izplačevala delavske organizacije;
- boj za izvajanje obstoječih odredb zakonodavstva o zaščiti delavcev in za izdelanje specialnega zakona za zaščito mlade delovne sile.

Državna konferenca nezavisnih strokovnih organizacij daje mandat CMSOJ, da izdelava podrobna navodila za delo med delavsko mladino v duhu te resolucije v sporazumu s SRO.

RESOLUCIJA O TISKU.

1. »Organizovani Radnik« je centralni organ CRSOJ in izhaja: v Beogradu v cirilici, nemščini in v madjarskem jeziku skupno, v Zagrebu izhaja list v latinici, v Ljubljani v slovenščini in v Sarajevu po sklepu Centralnega odbora.

2. List mora biti urejevan v duhu akcijskega programa CRSOJ, katerega je ta konferenca sprejela.

Približuje se praznik vseh izkoriščanih, brezpravnih in gladnih, mednarodni proletarski praznik

1. majnik.

Sodrugri in sodružice! Pripravljajte se, da bomo naš praznik dostojno proslavili in manifestirali za naše pravice. — Osnujte povsodi majske odbore!

3. Pri CRSOJ se ustanovi tiskovni odbor, ki ima skrbeti in kontrolirati celokupen strokovni tisk neodvisnih strokovnih organizacij.

4. Tiskovni odbor mora polagati posebno važnost na potrebo strokovnega tiska v srbo-hrvatskem, slovenskem, nemškem in madjarskem jeziku.

5. Po mogočnosti naj izdaja CRSOJ mesečen strokovniulletin, v katerem naj se razpravljajo o teoretičnih in praktičnih vprašanjih strokovne politike, kar naj v prvi vrsti služi izobrazbi in obveščanju strokovnih funkcionarjev.

6. V vseh krajih morajo strokovni sveti ustanoviti posebne odbore za naš tisk. Naloge teh odborov so: organizirati razširjenje in razpečevanje strokovnega tiska in literature ter urediti stalno dopisovanje. — Dopisuje naj se: o plačah delavstva, o delovnih pogojih, o sporih z delodajalci, o slu-

čajih nezgode, o številu delavcev v podjetjih, o draginji, o shodih in drugih priveditvah itd. Tiskovni odbor CRSOJ bo izdelal posebna navodila, katera bo razposlal tiskovnim odborom v posameznih krajih.

7. Da se prireja tiskovne dneve ali tedne, v katerih bodo vsi organizirani člani delali propagando za naš tisk.

8. Da bi se razredna zavednost našega delavstva čim bolj utrdila je potrebno, da je vsak organiziran član strok. org. naročen na naše liste.

9. O izdajanju strokovnih listov kakor tudi o njihovem ustavljenju, odloča izvrševalni odbor CRSOJ. Celokupen strokovni tisk stoji pod kontrolo izvrševalnega odbora CRSOJ in dela po njenih direktivah. — Vsak poskus, izdajati kako posebno glasilo, brez odobrenja izvrševalnega odbora, je nedopusten in se ga mora z vso energijo pobijati.

Železničarji.

Maribor, V sredo 28. marca t. l. se je vršila v Mariboru konferenca železničarskih zaupnikov, ki se je z navdušenjem in soglasno izrekla za »Neodvisno širokovno železničarsko organizacijo. Izvolil se je 7 članski pripraviljni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za ustanovni občni zbor za ustanovitev podružnice N. S. Ž. O. — S tem dejstvom je storjen velik korak k združenju železničarjev v enotno organizacijo in k likvidaciji raznih pustolovščin in izkoriščavanj železničarstva za razne strankarske eksperimente.

Radikalna komanda pri ravnateljstvu južne železnice.

Gosp. inž. Šega, ravnatelj juž. žel., kot verni hlapec kapitala in somišljenik g. Iv. Hribarja, pokrajinskega namestnika, je takoj na njegovo željo podpisal, »da se ima premostiti sodr. Marcel Žorga iz službenih razlogov v kurilnico Sisak«, da ne bi mogoče kdo mislil, da se ga kot zaupnika preganja. G. Šega menja svoje prepričanje, kakor berač svojo srajco; sedaj je baje že avanziral do blaginjaka in člana izvrševalnega odbora radikalne stranke, ne mogoče iz ljubezni do radikalne stranke ali Hribarja in Pašića, nego obljubilo se mu je baje, da postane glavni ravnatelj v slučaju podzavljenja; seveda sta ga je pohlep in sebičnost do tega privedla. Se dobro je znano železničarjem, kako je v svetovni vojni z bajoneti gonil do smrti izmučene in gladne železničarje, da so morali opravljati službo ter je za to prejel razne odredbe. Zopet ga vidimo sedaj, ko ukazuje, da je treba železničarje premeščati, jih postavljati iz stanovanj in še na tako nelep način, da se stanovanjski urad napačno obvešča, ter zahteva, da se sodr. Marcel Žorga postavi na cesto, ako se takoj ne preseli v Sisak v stanovanje strojevodja Pavel Zečiča. Obratno ravnateljstvo ima uradno potrdilo v roki, da stroj. Pavel Zečič nima nobenega stanovanja, v kljub temu pa ono zahteva, da se ima Marcel Žorga v to stanovanje preseliti in g. Šega pravi: To mene nič ne briga, to je določil stanovanjski urad. Stanovanjski urad pa pravi: mi o tem ničesar ne vemo, nego je to izvršilo obratno ravnateljstvo dogovorno z stanovanjskim sodiščem. — Te mahinacije je izvršil obr. ravnateljstvo tajno in za hrbotom sodr. M. Žorga, ne da bi ga kdo o tem obvestil. Balkanske metode se naglo vpeljavajo pri nas. Seveda se je sodr. M. Žorga temu upr. Lepa zaščita delavstva je to, ker se z delavstvom tako postopa. Tako uvažujejo stanovanjski pravilnik tisti, ki imajo v rokah oblast in ki bi ga morali prvi uvaževati. Ne brigajo se za noben zakon, ki ga sami izdajajo, nego delajo z najhujšim terorjem. Tukaj je očitno v praksi pokazano nasilje Pokrajinske uprave in posameznikov iz obratnega ravnateljstva juž. žel., ki ga izvaja nad svojimi uslužbenci. Gosp. Šega, zapomnite si: **svaka sila do vremena.**

Železničarji in državni nameščenci.

Še se živo spominjamo protestnega zborovanja 11. in pa 16. marca, kjer smo jasno in javno povedali, kaj nas boli in kaj hočemo. Odsihmal je preteklo več nego tri tedne, a vlada se bore malo zmeni za naše besede.

Raditega se je vršila 27. t. m. seja akcijskega odbora vseh strokovnih železničarskih organizacij in organizacij javnih nameščenecv (zveza poštnih organizacij, društvo poštnih uradnikov, društvo finančne kontrole, društvo policijskih uradnikov, osrednja zveza javnih nameščenecv), da se na podlagi sprejetih resolucij ukrene po-

Kadar ne bomo samo verjeli na boljše življenje, ampak ga bodemo tudi hoteli doseči, toda ne posamezno, ampak z združenimi močmi bodemo tudi boljše življenje ustvarili; tako bodemo vsaj odstranili grozne vnebovpijoče nepravilnosti in krivičnosti, na katerih je doslej človeštvo trpelo. Ampak, če hočemo to hoteti in doseči, moramo na mesto ljubezni do Boga posta-

rebno. Na tej seji je konstatiral akcijski odbor, da kljub že odposlanih resolucij na pokrajinsko upravo in ministrstvu ni prav nobenega priznaka, da bi se gospoda vladni krmilarji zganili in dali kakšen predjem v očigled praznikov.

Ugotovljeno je celo, da se ti funkcionarji države SHS drže svojega uradniškega šimelja. Mesto, da bi odredili izplačilo plač pred nedeljo, ki pade slučajno na dan 1. v mesecu in je poleg tega še Velikonoč, da bi si lahko uboge pare kaj kupile za praznike, se bo, kakor je običaj, izplačevalo v nedeljo — na Velikonoč. Ti uradnik, poduradnik, sluga itd., pa pozabi, da je Velikonoč, ali pa vzemi na »puf« če ti dajo, kajti tako zahteva državotvorstvo in zvestoba do domovine, »nad vse ljubljena«, kakor je bilo rečeno na protestnem shodu 16. marca v »Unionu« od nekega govornika. Tako se spoštuje tudi »javni red in mir«. Prazniki niso zato, da bi vi razgrajali in zapili domovino, oni so sredstvo, da poizkušajo resničnost in iskrenost Vašega državotvorstva.

V tem oziru so puntarski železničarji nekoliko na boljšem. Njim se bodo izplačali prejemki, kakor se sliši, že v petek.

Akcijski odbor uvideva, da bo treba podvzeti energične korake in pozivlje vse organizirane javne nameščence vseh strok in železničarje, da ohranjajo slovo in se ravnaajo po naših navodilih. Tukaj se bo pokazala resničnost enotne fronte, Resnična enotna fronta v akcijah bo pokazala svojo moč — ker je edino pravilna. Enotna fronta za volitve je le še tragikomedija in karikatura enotne fronte v akcijah.

Ljubljana — Kurilnica j. ž. Največji mučeniki na železnici smo brezdomno kurjači. Naše plače dosegajo pač višino napitnin, o človeka dostojnem življenju pa pri takih plačah ne more biti govora. Da gladije večina kurjačev, ve že celi svet, da smo nagi, se lahko vsak prepriča. — Nezadostna prehrana, slaba, nezadostna oblačila so vzrok veliki obolenosti. Pa proti tem pojavom ima juž. žel. svoj poseben recept. Naš zdravnik dr. Traun vsakega obolelega takoj ozdravi brez zdravlil in hajd na delo. Ne briga, je-li dotični sploh sposoben za delo ali ne. On mora kurjača in druge »ozdravit«, za to ima ukaz, kateremu se pokori. Če tako »ozdraveli« pade med službo vsled slabosti v nezavest in če ga morajo potem peljati v bolnico, nič ne dene, to je vse v »redu«. In tak »red« bomo imeli še naprej, če se ne bomo vsi do zadnjega strnili v naši Neodvisni Strokovni železničarski organizaciji in če ne bomo vsi kompaktno nastopili prot takemu »redu«. Dokler se pa ne borimo proti krivicam, se tudi pritoževati ne smemo, ker je naša brezbriznost kriva, da imamo »tak raj« na južni železnici.

Članu NSŽO., podružnica Ljubljana II, sodrugu Ivanu Krašovic, sprevodniku-vlakovodju j. ž. je umrla 10. februarja njegova žena. Težko prizadetemu sodrugu izrekamo naše sožalje. — Tem povodom mu je organizacija, kot staremu članu, izplačala posmrtnino v polovični višini, ki mu v tem slučaju pripada in sicer v znesku 250 Din.

OKROŽNICA.

Vsem podružnicam in vplačevalnicam Neodvisne strok. žel. organizacije.

Čenjeniški sodrugi!

Da se utrdi naša organizacija čimboj in da se skupno pogovorimo o agitaciji, upostavitvi zaupniškega sistema in druge važne društvene stvari, sklicujemo v nedeljo 8. aprila t. l. v »Železničarskem domu« konferenco odborov podružnic N. S. Ž. O., ki se začne ob 9. uri zjutraj.

Želeti bi bilo, da se konference udeleže vsi odborniki podružnice, na vsak način pa se je mora udeležiti vsaj eden.

Stroške za delegate nosijo podružnice.

Društveno vodstvo N. S. Ž. O.

viti kakor edino pravo religijo ljubezen do človeka; na mesto vere v boga, vero v človeka, v samega sebe, v svojo moč; vero, da usoda človeštva ni odvisna od nobenega bitja izven ali nad njim, temveč odvisna le od nas samih; vero, da je edini hudič za človeka, surovi, praznovorni, samogoltni, hudobni človek, a tudi edini bog človeka človek sam. Ludvik Feuerbach.

Rudarji.

Trbovlje. V nedeljo, dne 25. marca se je vršil občni zbor bratovske skladnice. Na tem občnem zboru so predložili zastopniki delavstva nekaj dodatkov k pravilom bratovske skladnice. Ker so pa ti dodatni predlogi v prid delavstva, ne pa v prid podjetja, je izjavil gospod ravnatelj, kot predsednik občnega zbora, da mora to poslati na rudarsko glavarstvo, ako jih ono potrdi ali pa odvrne, ker je le ono kompetentno, sklepati o tem. Vemo, da so ti predlogi upravičeni in da niso protizakoniti, da bi jih moglo rudarsko glavarstvo razveljaviti. A vse eno nimamo upanja, da jih potrdi, ker rudarsko glavarstvo se rado postavi na stran podjetja, čeprav je po zakonu, da bi moglo rudarsko glavarstvo ščititi delavske interese, ne pa podjetniške. Sedaj bomo videli, kako bo odločila ta kompetentna oblast, ali na stran delavstva ali pa na stran podjetja. Zatorej delavci, dobro opazujte ta slučaj, da boste videli, ali imamo še katero zakonito zastopstvo, na katero se lahko obračamo z našimi predlogi in prošnjami. O bratovskih skladnicah pri Trboveljski družbi spregovorimo o priliki obširneje, ker hočemo javnosti enkrat pokazati, v kako ozkih stikih so državne oblasti z »nacionalizirano« T. p. d. in kako si znajo v vsakem slučaju z advokatskimi knifi pomagati, kadar se gre zato, da bi delavstvo prišlo do svojih pravic.

Za žrtve reakcije. Za žrtve reakcije, ki ječe po zaporih, so zavedni sodrugi iz Senjskega rudnika (Bare, Srbija) poslali 1688 kron, kateri denar se bo vporabil za naše mlade sodruge, kateri so že nad 7 tednov v ljubljanskih zaporih v preiskavi. — Sodrugi, sodružice! Posnemajte naše vrle sodruge iz Srbije in zbirajte prostovoljne prispevke za sodruge, ki leže po ječah, da jim s tem olajšamo trpljenje, katero trpijo za nas vse!

Karl Marx:

O nalogah strokovnih organizacij.

V preteklosti. Kapital je koncentrirana družbena sila, dočim razpolaga delavec samo s svojo osebno delavno silo. Zato ni nikoli mogoče skleniti med kapitalom in delom pogodbo na pravični podlagi v smislu družbe, ki postavlja posest materijelnih življijskih in delovnih pogojev na eno, in živo produkcijsko zmogljnost na drugo stran. Edina družbena sila delavstva je v njih številu. Moč številka pa stre njihova nedinost. Nedinost delavcev pa povzroča in vzdržuje njihova neizogibna medsebojna konkurenca. Strokovne organizacije imajo svoj začetek v prostovoljnem stremljenju delavcev, da odstranijo to konkurenco ali jo vsaj omeje in to v namenu, da si pribore take pogodbene pogoje, ki jih dvignejo nad stanje sužnjev. Neposredni smoter strokovnih organizacij se je zato omejil na vsakdanje potrebe, na trenutno odpo-močke proti preseganju kapitala, skratka: na mezno vprašanje in vprašanje delovnega časa. To delovanje strokovnih organizacij ni samo upravičeno, marveč tudi potrebno. S tem delovanjem ne smejo nehati, dokler vlada sedanjih produkcijskih sistem. Nasprotno, treba ga je posplošiti z ustanavljanjem in združevanjem strokovnih organizacij v vseh deželah. Na drugi strani so tvorile strokovne organizacije, nesvestne samih sebe, organizacijska središča delavskega razreda, kakor so bile srednjeveške občine in korporacije za meščanstvo. Če so strokovne organizacije za malo vojno med delom in kapitalom neizogibno potrebne, potem imajo še večjo važnost kot, organizirana telesa za odstranitev sistema meznega dela in vlade kapitala.

V sedanjosti. Ker so strokovne organizacije preveč izključno zaposlene s krajevnim in neposrednim bojem proti kapitalu, še niso dovolj pojmile svojo moč, da se borijo proti meznemu suženjstvu. Preveč so se radi tega držale v stran od splošnega socialnega in političnega gibanja. V poslednjem času se dozdeva sicer, da se jim prične daniiti zavest o njihovem visokem zgodovinskem poslanstvu. To izhaja med drugim iz njihove udeležbe na poslednjih političnih bojih Anglije, iz razširjenega vidika, ki so si ga pridobile v združenih Državah severne Amerike in iz naslednjega sklepa, ki je bil sprejet na zadnji veliki konferenci delegatov strokovnih organizacij v Sheffieldu: »Konferenca priznava v polni meri stremljenje Mednarodne Delavske Asociacije (t. j. I. Internacionale), da združi delavce vseh dežel v veliki bratski zvezi in po-

laga raznim tu zastopanim društvom na srce, da se pridružio tej asociaciji, v prepričanju, da je to bistvenega pomena za napredek in blagor celokupnega delavskega razreda.«

V bodočnosti. Neoziraje se na prvotni smoter morajo strajati strokovne organizacije kot organizacijska središča sedaj zavestno za tem, da popolnoma osvobode delavski razred. Podpirati morajo vsako socialno in politično gibanje, ki je uravnano za tem ciljem. Če se smatrajo za predbojevnike in zastopnike celotnega delavskega razreda in če delujejo v tem smislu, se jim ne more zmanjkati, da spravijo še manjkajoče delavce v svoje vrste, z resnim stremljenjem se morajo posvetiti interesom najslabše plačanih delavcev kakor n. pr. poljedelskih dinarjev, ki so vsled izjemnih razmer postali brez moči. Prepričati morajo svet, da gredo njihova stremjenja, ki so daleč oddaljena od tega, da bi bila ozkosrčna in sebična, za tem, da se osvobode potlačeni milijoni.

Strokovne organizacije se ne smejo nikoli spraviti skupaj s političnim društvom ali jih napraviti od njih odvisne, če naj izpolnijo svojo nalogo; če se to zgodi, pomeni, da se jim zada smrtni sunek. Strokovne organizacije so šole za socializem. V strokovnih organizacijah se vzgoje delavci za socialiste, ker se jim tu dnevno predočuje boj s kapitalom.

Tedenske novice.

Po volitvah so prenehali listi: »Ljudski dnevnik«, ki je bil Šušteršičevo glasilo; »Naša Vas« v Mariboru, ki je bila radikalno glasilo; »Zarja«, ki se je združila z »Delavskimi Novicami«. Tako se je srečno zgodilo to, da so »socialisti« požrli »komuniste« in tako vsi postali — kakor govore »Delavske Novice« — levi socialisti. Po rusko bi se reklo »eseri«. Znamenit »uspeh« in »zmaga«. »Nova Doba« v Celju je začasno prenehala izhajati. — Volitve na Slovenskem so dale: 21 poslancev SLS; 1 demokrat (Ljubljana), 1 SKS (Pucelj), 2 radičevca in 1 Nemec. — V budimpeštanski ječi je umrl morilec grofa Tisze. — Francosko nasilje v Poruhrju še vedno traja. Tako počenjanje, seve, ni protizakonito, ker ga vrše kapitalisti. Ruski delavec in kmet pa je razbojnik, ker je pogal »čuvanje« javnega reda in denarja. — Zunanje ministrstvo SHS svari jugoslovansko delavstvo, naj ne išče dela v Nemčiji, ker ga tam ni. — S početkom prihodnjega meseca se izdajo novi 1000 dinarski bankovci, pri čemer pridejo stari ob veljavo. — Zaprti orjunaši na mariborsko Cirilovo tiskarno so izpuščeni. — Umrl je v Mariboru dr. Karl Verstovšek. — Med dr. Spahom, Radičem in SLS je dosežen načelen sporazum. Kako izgleda v resnici, bomo kmalu videli. — Za Delto in Baroš se še vedno bije boj. Trde, da je jugoslovanska delegacija nepopustljiva. — Baje ne pride do podržavljenja južne železnice. Proti je Italija, tudi Jugoslavija in sedaj celo tudi Avstrija. Konferenca je v Rimu zastoj zapravljala denar, ki ga je tudi prejemale, kajpada, zastoj. Zato pa ga niso dobili železničarji, dasi so se trudili in se še trudijo. — Konferenca v Frankfurtu se je pri veliki udeležbi zastopnikov vsega revolucionarnega proletarijata vršila od 15. do 20. marca. Konferenca v Frankfurtu je buržuaziji glasno povedala, da ima v slučaju nove vojne in novih avantur računati z najsilnejšim odporom. O tej konferenci bomo v prihodnji številki podrobneje poročali. Omladinca s. Klopčiča, katerega je državno pravdnštvo držalo nad 8 tednov na preiskavi v zaporu radi komunistične propagande je 27. marca moralo izpustiti iz zaporov, ker se je dognalo, da je obtožba bila neutemeljena.

IZ UREDNIŠTVA.

Andrej Ž., Beltinč. Stavbinska sezona pričena po veliki noči. Doslej ni povpraševanja po stavbinčih.

Vesele velikonočne praznike želi svojim čitateljem uredništvo in upravništvo »Strokovne Borbe« z željo, da bi tudi proletarijat končno doživel svoje Vstajenje in svojo proletarsko Velikonoč, ter se osvobodil verig kapitalističnega izkoriščanja in politične brezpravnosti.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Turjaški trg 2./II. Posamezna številka 1 dinar. Mesečna naročnina 4 dinarje.